

Inleidende samenvatting
van:

**Merkwaardigheden met betrekking tot
DE EXPRESSIEMOGELIJKHEID
VAN GETALLEN
ook in de oudheid**

(Een on-mógelijk verhaal)

C.S.N.Wijnhof

2002

N.B.

De wijze waarop het geheel is ontstaan - *niet het eigenlijke onderwerp* - maar de wijze waarop dit onderwerp oorspronkelijk onder onze aandacht is gekomen gedurende de afgelopen 40 jaren, was op een merkwaardige wijze gerelateerd aan Nederland en de Nederlandse taal. Een vertaling in het Engels zou echter ongetwijfeld een grotere lezerskring creëren voor dit zo bijzondere en fundamentele onderwerp. Wel zou dan om bovengenoemde redenen die vertaling hier en daar slechts het karakter van een omschrijving kunnen hebben.

Op dit moment beperken we ons tot een Engelse vertaling van alleen deze toegevoegde
inleidende samenvatting.

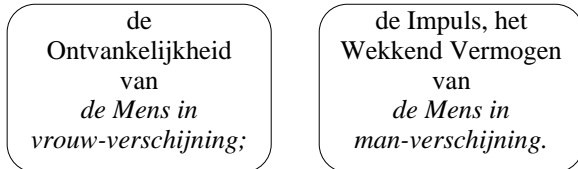
Tot slot, hoe vreemd men het aanvankelijk ook moge vinden:

DE ESSENTIE VAN HET ONDERWERP BETREFT DE HELE MENS-HEID, RESP. HET MENS-ZIJN.

Iets gemeenschappelijks

Alle mensen zijn geboren uit een vrouw en de impuls, de aanzet tot hun belichaming kwam via een man. Dat is niets nieuws, maar we stellen het nu op een wat ongebruikelijke manier voor:

aan de basis van onze belichaming staat

Zo zijn we of zo U wilt waren we, allemaal

'KIND'

Dit alles betreft een gemeenschappelijk iets in het lichamelijke, het stoffelijk zintuiglijke vlak.

Laten we nu eens 'kijken' naar ons denkvermogen. Daar vinden we een heel ander punt van overeenkomst. Een voorbeeld ter verduidelijking, geldend voor iedereen die in dit opzicht 'bij zijn verstand' is en op school wat heeft leren rekenen.

Stel we nemen papier en potlood om 15×28 uit te rekenen. Het resultaat is 420; misschien maken we eerst nog een fout maar tenslotte weten we *met absolute zekerheid* $15 \times 28 = 420$.

Nu vragen we aan allerlei mensen of zij dat ook vinden. Afgezien van het feit dat ze ons misschien voor gek verslijten zullen we overal ter wereld die 420 bevestigd krijgen. Het kan zijn dat we een tolk nodig hebben, het kan zijn dat sommige culturen hun eigen rekensysteem hebben, maar de juistheid van $15 \times 28 = 420$ zal overal worden *ingezien*.

Maar wat is *een getal*? Niemand heeft er ooit een kunnen pakken, of kunnen zien in zijn eigen hoedanigheid. Aantallen, ja, die wel, maar dan hebben we te maken met euro's, dollars, ponden of bladzijden enz. Toch bewegen we ons als menselijk wezen binnen die ongrijpbare wereld van getallen over het algemeen met een rotsvaste zekerheid, al spreken we nog zulke verschillende talen. Vriend en vijand, ongeacht huidkleur of geslacht, ongeacht wereldbeschouwing en geloofsrichting, voor allemaal is vanzelfsprekend $15 \times 28 = 420$.

Blijkbaar zijn deze getalsbetrekkingen zeer universeel. Het is zelfs zo dat in *scheppingsverhalen*, bijvoorbeeld in Genesis, de schepping wordt uitgebeeld als een proces dat in fasen verloopt: 'de zeven dagen'. Maar in geen van deze 'dagen' wordt gesproken over de schepping van het getal zelf. Het getal heeft iets te maken met *ordering*, doch het heeft kennelijk begin noch einde. Thales - ca. 624-545 v.C. - is de oudst bekende der Griekse filosofen. Enkele van zijn uitspraken bleven bewaard:

*'Wat wordt goddelijk genoemd?
Dat wat begin noch einde heeft.'*

Met andere woorden, aan de basis van ons lichamelijk bestaan zagen we een punt van overeenkomst. Het betreft de wijze waarop we in de voortplantingsketen verschijnen.

En de toegang die we hebben tot een volstrekt ongrijpbaar gebied, het getal, toont evenzeer een punt van overeenkomst, zij het dat we hier nog een verbinding hebben met ons verstand.

Geheel anders is 'spreken' over de goddelijke wereld. We hebben er geen woorden voor. Als we niettemin iets willen zeggen nemen we onze toevlucht tot beeldingen, symbolen enz., afgeleid van ons aardse bestaan. Er is geen andere mogelijkheid om het goddelijke te benoemen.

Als iemand nog nooit een koe zag, kunnen we hem er een aanwijzen. Als iemand niet weet hoeveel 15×28 is kunnen we hem dat leren. Maar als een kritisch iemand ons vraagt wie of wat God is staan we met de mond vol tanden. Er zijn geen woorden voor een antwoord, tenzij in overdrachtelijke zin, als model, als vergelijking.

Dit is in onze tijd een duidelijke barrière. Voor ontelbare wetenschappers is de goddelijke wereld, ondanks alle verhalen daarover, eigenlijk een overwonnen standpunt, onderontwikkelde gedachtespinsels, soms met kwalijke consequenties.

Maar Plato - in de 5e eeuw v.C. - beschreef de wording van de wereld, d.w.z. de Schepping, nog volgens 2 modellen:

- *het model van de Ambachtsman*, die vorm geeft aan een reeds bestaand idee;
- *het Vader-Moeder-Kind-model*. Ruimte is 'de Schoot van al het Worden', dus de Moeder. De Kosmos is het Kind. De Vader blijft in het verborgene.

In India zijn andere beeldingen ontstaan. Daar spreekt men van Brahma, Visjnoe en Shiva, *de Schepper, de Onderhouder en de Vernietiger*. Het zijn mannelijke goden. Doch de Schepping werd ook beschreven als een vrouwelijke aangelegenheid en dan in de termen van *Baren, Verzorgen en Verslinden*.

Zo zien we in de tijd van Plato, evenals veel eerder in India, *het Vrouwelijk en het Mannelijk Principe in de Schepping* naar voren komen bij de hoogste spirituele uitingen, betrekking hebbende op hetgeen aan heel ons bestaan ten grondslag ligt.

De Chinese filosofie gebruikt voor deze 2 principes de aanduidingen Yin en Yang.

Ontvankelijkheid en Wekking bestaan ook op ander gebied. Denk aan alle mogelijke kunstuitingen, in het algemeen aan alle scheppende activiteit, aan creativiteit. Ongeacht of we dat zien op het gebied van architectuur, kunst, techniek, handel of bij het krijgen en uitwerken van ideeën in het gewone leven.

Om bij *Ontvankelijkheid* alleen aan vrouwen te denken en bij *Wekkend Vermogen* aan mannen is veel te beperkt. Het zou heel eenvoudig zijn om voorbeelden te geven van zeer creatieve vrouwen met initiatief en zeer ontvankelijke mannen. In de

eerste helft van de vorige eeuw wees Jung op de vrouwelijke aspecten in het innerlijk van de man en de mannelijke in die van de vrouw. Bij de man is de zo genoemde *Anima* de representant van zijn vrouwelijk aspect. Het is de onmisbare schakel voor groei naar Hoger Bewustzijn, tenslotte voerende tot realisatie van het Zelf. Overeenkomstig wordt bij vrouwen gesproken over de *Animus*, hun mannelijk aspect. Wie dit alles te summier vindt raadplege de oorspronkelijke publicaties.

De bijzondere positie van 17, 19 en 71 in diverse culturen

Het *Vrouwelijk en het Mannelijk Principe in de Schepping* zagen we i/h voorgaande op vele niveaus van beleving. Niet alleen i/h lichamelijke, de voortplanting, maar evenzeer in alle creativiteit die we in de maatschappij tegenkomen. Voorts in de hoogste spirituele belevingen. Dit laatste niet alleen in beeldingen met betrekking tot de wording van de wereld, doch ook tot hetgeen zich in het innerlijk van de MENS kan voltrekken.

In een dergelijke context, resp. tegen een dergelijke achtergrond kunnen we getallen aantreffen in zeer merkwaardige hoedanigheid.

Maar als kinderen van onze tijd zijn we bijna uitsluitend opgevoed met de kwantitatieve betekenis van getallen. Dat betreft hun relatie tot alles wat meetbaar resp. aftelbaar is. Er is moeilijk iets te bedenken dat zo representatief is voor de huidige cultuur als juist GETALLEN; bijkans alles is 'gedigitaliseerd' of zal dat binnenkort zijn. Maar hoe vreemd het ook is, ONDER BEPAALDE OMSTANDIGHEDEN kunnen getallen in betrekking staan met een of andere hoedanigheid resp. met waarden die tot ons innerlijk leven behoren. Dit zal echter aanvankelijk vanuit het huidige bewustzijn worden afgewezen. Niettemin komen we met dit kwalitatief aspect nu juist op het terrein van deze curieuze studie.

Het was in 1950, in Amsterdam. Ik volgde een cursus van een half jaar in efficiency en bedrijfsorganisatie, zeer prozaïsch. Maar juist toen maakte ik kennis met een kinderarts in ruste, die al sinds 1920 bezig was met *het kwalitatief aspect van getallen*. De niet te beschrijven aanzet daartoe kwam als in een flits; het ging daarbij om de innerlijke kant van de eerste 12 Ondeelbaren. (11 priemgetallen + de Eenheid (1) zelf.) In deze inleidende samenvatting beperken we ons eerst tot

twee van hen:

17

Ontvankelijkheid, het
Vrouwelijk Principe in de
Schepping;
Yin;

19

Impuls, Initiatief, Wekkend
Vermogen, het Mannelijk
Principe in de Schepping;
Yang.

Wijnmalen - zo was zijn naam -
had geen enkel argument om duidelijk te maken
waarom nu juist *déze* begrippen
verbonden waren met *déze* getallen.

Hij zei zoiets als: werk er maar mee en zie zelf. Als je iets beters weet verander je het, of als je denkt dat het allemaal maar onzin is gooi je het in de prullenmand.

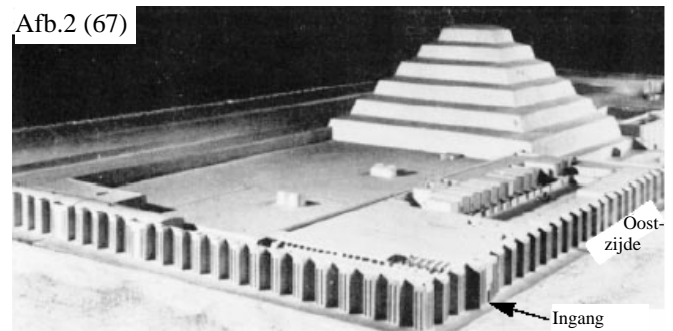
De man is jarenlang aangespoord om een en ander op schrift te zetten, maar de aard van het onderwerp liet dit toen nog niet toe. Pas veel later, na zijn dood in 1962, kwamen geleidelijk aan diverse voorbeelden aan het licht. Voorbeelden die lieten zien hoe het kwalitatief aspect, zoals door Wijnmalen aangeduid, in een daartoe geëigende omgeving tot uitdrukking komt. - Ter illustratie: afb. 1 geeft een indruk van wat thans nog in Egypte te zien is van het tempelcomplex in Sakkara, 27e eeuw v.C.¹ Op de achtergrond de bekende piramide, op de voorgrond de gerestaureerde ingang v/h geheel. Sakkara dankt zijn naam aan de destijds lokale aardgod Sokar, die later als ook beschouwd ging worden als de god van de Dood. (Nog later geïden-

Afb.1 (66)

tificeerd met Osiris en Ptah.) Het is de dodenstad van het oude Memphis, de hoofdstad sinds ca. 3200 v.C.1, toen onder Narmer (= Menes) de eenwording van Opper- en Neder-Egypte tot stand kwam. Het bleef dit tot de stichting van Alexandrië in 331 v.C. Het jaarlijkse feest van Sokar vond plaats in 'de Stad van de Witte Muur' (Memphis), bij de aanvang van het ploeg seizoen. In een ritueel dat diende om de aarde te laten ontwaken, werden horden van trekdieren rond de muren v/d oude stad gedreven, alsof ze op een dorsvloer i/h rond gingen. Gedurende dit feest van 10 dagen werd de Djed-zuil opgericht - symbool van de ruggengraat van Osiris - als teken van nieuw leven.

Afb.2 (67)

Minder bekend dan de trappiramide zelf is dat hij deel uitmaakt van een destijds ommuurd complex van ruim 15 hectare. Zie afb. 2, een maquette. In zijn soort was dit het 1e bouwwerk in gehouwen steen. De architectuur toont diverse nabootsingen van de in die tijd voor riet en klei gebruikelijke constructies. De muur van witte kalksteen met zijn (schijn)deuren, als ook een aantal (schijn)gebouwen op het terrein zelf, maakten het geheel

¹ De nummering tussen haakjes betreft de plaats van de afbeelding in de oorspronkelijke studie: "Merkwaardigheden met betrekking tot DE EXPRESSIEMOGELIJKHEID VAN GETALLEN, ook in de oudheid."

tot een soort afbeelding van de residentiestad Memphis: *Farao's woning was tevens het dodenrijk*. Het complex is rechthoekig, met de lange zijden N-Z. Opvallend is de bijzondere ligging en hoedanigheid van de werkelijke entree: die steekt in het Z.O. als een nauwe overdekte colonnade naar binnen; afb. 3. We zien daar de kolommen als rietbundels in steen. Elke kolom heeft zijn eigen muur als 'zijsteun' - (niet zichtbaar in afb.3). Afb. 4 toont de 4 zuilenparen aan het eind, elk met een verbindende muur. We zien de door groeven gescheiden *verticale 'ribbels' op de zuilen*, waarvan een onbekend aantal door de muur wordt afgedekt. Hier is iets bijzonders, zie ook afb.5:

in de gang laten de muren er steeds 17 zichtbaar, doch bij de 4 zuilenparen aan het eind tellen we er 19.

Afb.4 (71)

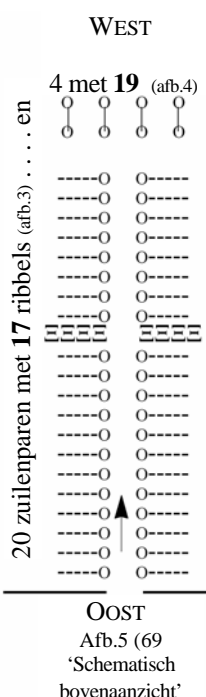
Afb.3 (70)

Zo verscheen in de 27e eeuw v.C. een merkwaardige getals-expressie in steen, namelijk:

De toegang tot het Mysterie van Opstanding tot Nieuw Leven, laat een parallel zien in wat tot uitdrukking komt als de Weg van Ontvankelijkheid en Wekking, resp. als het Vrouwelijk en het Mannelijk Principe in de Schepping.

Periodiek vond hier een feest plaats, d.w.z.:

- de farao's vierden na 30 jaar het jubileum van hun troonsbestijging, Heb-Sed. Het werd elke 3 jaar herhaald. Na het Oude Rijk is dit feest uit Memphis verdwenen totdat Ramses II het wilde herstellen. Zijn voorgangers op de troon van Horus brachten het meestal tot geen enkel Heb-Sed, omdat ze geen 30 jaar op de troon zaten. Daarom verplaatsten sommige koningen, zoals Amenhotep IV, het feest naar een vroegere datum. Het duurde meer dan 2 maanden;
- het is een v/d oudste rituelen, mogelijk terug gaande tot de tijd waarin een opperhoofd ritueel ter dood gebracht werd bij tekenen van tanende kracht. Dan kon zijn geest, voordat die werd verontreinigd door een ziek lichaam, bezit nemen van een jeugdige opvolger. In veel inscripties te Abydos, daterende

van de 1e en 2e dynastie, wordt op dit feest gezinspeeld. Ongetwijfeld was het in die tijd reeds een traditioneel feest om de leider of de koning in staat te stellen zijn vitaliteit te bewijzen evenals zijn geschiktheid om het volk te regeren. Het ging gepaard met een rituele loop (wedren) van de Farao, ten aanschouwe van de aanwezigen. Het was een soort verjongingsritueel, vernieuwing van zijn krachten, dat tevens de bedoeling had om zijn kroning opnieuw te bevestigen.

Voor we verder gaan met voorbeelden aangaande het kwalitatief aspect van 17 en 19, moeten we eerst aandacht schenken aan 71. Het is binnen het kader van dit onderwerp even onvermijdelijk als hachelijk. Onvermijdelijk omdat 71 in zijn kwalitatief aspect een verwijzing inhoudt naar het hoogste - in innerlijke zin - dat in een mens gestalte kan krijgen. Hachelijk omdat dit niet is te vatten met uitspraken vanuit het lagere bewustzijn. In Wijmalens denominatie - naamgeving - vinden we de aanduiding

*71: het Goddelijk Kind.*¹

Plato sprak van mensen die schrijven over de hoogste dingen, zonder er zelf ook maar iets van begrepen te hebben en voegt eraan toe: *'Van mijzelf is althans over deze onderwerpen niets op schrift gesteld, noch zou daarover iets mogen verschijnen.'* (7e Br. 341c) Ons voornemen is dus niet zonder bedenkingen en onze aarzeling niet zonder grond! Ook Jung spreekt met grote omzichtigheid over 'het Zelf'.

We zouden dus met recht onze mond kunnen houden, maar anderzijds geldt tevens: ware er geen rechtstreekse relatie van de mens met het Goddelijke, . . . in welke versluiting dan ook, hoe zou hij tot besef kunnen komen van het Goddelijke . . . hoe gebrekkig dan ook? Daarom toch een poging

We wijzen dan op een eigenaardig voorschrift bij het balsemen van lijken, zoals dat in Egypte te doen gebruikelijk was indien het 'iemand van aanzienlijke huize' betrof. Na vermelding van enkele gebruiken en technieken, zegt Herodotus (ca. 484-424 v.C.) hierover in het 2e boek van zijn *Historiën*: 'Vervolgens leggen ze het lijk gedurende 70 dagen in natronloog (?), langer mag niet. Dan wordt het gewassen en ze omwikkelen het van top tot teen met gesneden repen byssosweefsel. Deze worden ingewreven met een beetje gom, dat de Egyptenaren meestal als lijn gebruikten. Daarna nemen de familieleden het over: zij laten een mensvormige houten kist maken, waarin ze het lijk opsluiten. *Als dan de kist gesloten is wordt hij bijgezet in een grafkamer, rechtopstaand tegen de wand.*' –

Tot zover Herodotus.

Wat betreft het vraagteken achter 'natronloog': de eerste stap bij het mummificeren bestond uit het verwijderen van de meest bederfelijke delen van het lichaam, waarvan sommige na conservatie werden bijgezet in 4 potten: de lijkvazen of canopen. Daarna volgde de belangrijkste handeling van het hele proces.

¹ Aanvankelijk, net als bij 17 en 19, is het beter om zo'n aanduiding op te vatten als een werkhypothese; dus niet zonder meer aannemen of afwijzen. Ze zijn niet op een gangbare manier te bewijzen. Bij wat meer voorbeelden misschien, 'spreken ze hun eigen taal'.

Herodotus geeft aan dat daarbij 'nitron' werd gebruikt. De vertaling van deze term in moderne Europese talen, zoals 'natronloog' gaf veel verwarring. In werkelijkheid zou deze stof het lichaam ernstig aantasten.

De Griekse term 'nitron' is afkomstig van het oud Egyptische 'netjery' en dat betekent 'goddelijk (materiaal)'. Men won deze stof uit enkele zoutmeertjes in de woestijn, ten noordwesten van Caïro, in de buurt van Wadi Natrun. Deze zouten bestaan overwegend uit een mengsel van soda en natriumbicarbonaat. Beide stoffen zijn sterk hygroscopisch. Bij proeven op (kleine) dieren bleek dat toepassing van droge mengsels - geen oplossingen! - met een hoog gehalte aan soda, een goed geconserveerde mummie gaf. De optimale tijdsduur werd op 40 dagen gesteld. Dat is volledig in overeenstemming met het balsemrutueel in Egyptische papyri. Herodotus' vermelding van 70 dagen berust op verwarring met *de duur van het gehele proces, inclusief voor en nabehandeling*. Na deze dehydratie resteerde nog maar een kwart van het oorspronkelijk lichaamsgewicht. Dan volgde een zo goed mogelijk herstel van het uiterlijk. In sommige perioden ging men daarin heel ver. Bijvoorbeeld met onderhuidse opvullingen, kunstogen, haarstukjes en een levensechte beschijdering. Naast deze zuiver cosmetische behandeling bestonden er ook methoden om de mummie nog beter te conserveren.

Zich opheffen uit de liggende houding was voor Egyptenaren evenals voor ons, een beeld van verrijzenis. De Romeinen noemden het dode lichaam 'cadaver' omdat het ter aarde gevallen is; ook bij de Egyptenaren was de liggende houding een kenmerk van dood. *De mummie van Osiris ligt uitgestrekt ter*

aarde wanneer op zijn dood de nadruk gelegd moet worden; als verreezen god staat hij overeind of zit op de troon. 'De Grote Rechtopstaande' luidt één van zijn namen. Onder de begrafenisceremoniën riep men de dode toe 'Verhef U want gij zijt levend!' of 'Verhef U, want gij zijt niet dood!' Men tekent de mummie van een dode overeind staand, met de verklaring erbij:

'de gedaante van een god aannemen'

Het betekent dat deze ceremonie, met betrekking tot opstanding, met Osiriswording, gepaard gaat met een expliciete aanduiding van *de overgang van 70 naar 71, zonder dat de laatste als zodanig wordt vermeld!* Ook in de Bijbel vinden we 71 niet rechtstreeks, maar het getal 70 ca. 35 maal. Moses roept de 70 oudsten bij elkaar en later zendt Christus 70 discipelen uit naar plaatsen waar Hij zou komen.

We spraken al over 17 en 19 in het Sakkara van de 27e eeuw v.C. Rond 14 eeuwen later ontstaat een borsthanger voor de farao Ramses II. Zie afb. 6. De werkelijke breedte is ongeveer 13 cm. Rondgaande is het aantal stenen waaruit de 2 kolommen en de 2 balkjes zijn samengesteld $17+18+17+19 = 71$. Het getal 18 is hier onder andere te zien als 2×9 , aanduiding van

het Leven (9),

in de Paren van Tegenstellingen (2).

Ca. 1000 jaar later, i/h begin v/d Ptolemaeëntijd (323-30 v.C.), vond de bouw plaats van *de grote Isistempel op het eilandje Philae in de Nijl.* (Afb. 7) In een van de reliëfs in het Heilige der Heiligen brengt Ptolemaeus offers aan Isis en Osiris. De

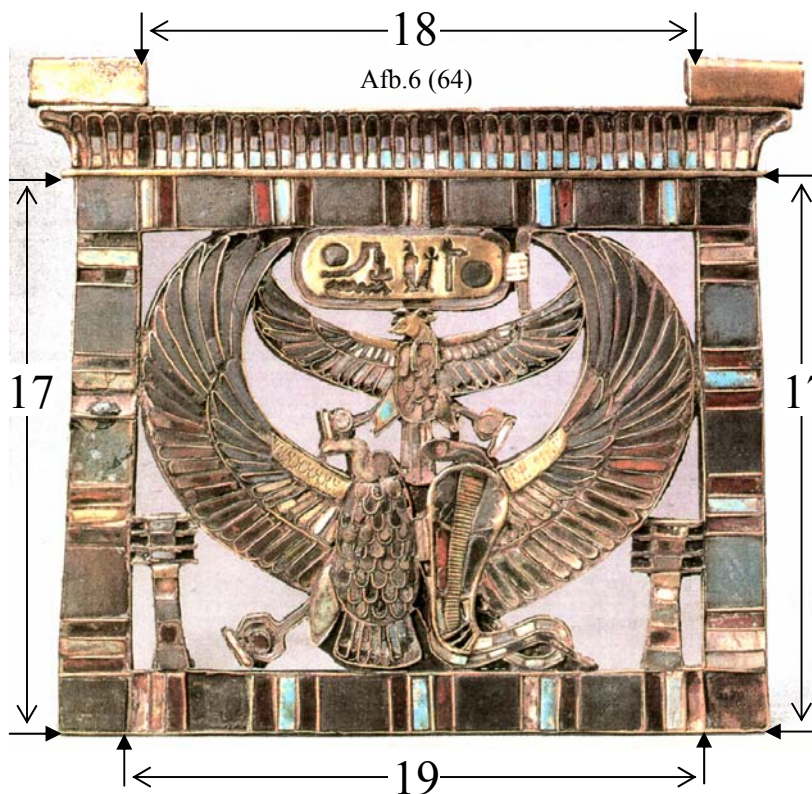
verering van Isis kreeg grote betekenis in de Grieks-Romeinse tijd, tot in Griekenland zelf en Rome. Grote aantallen Griekse en Romeinse pelgrims kwamen naar het heiligdom van deze genezende godin. De Isis- en Osiris cultus op Philae bestond nog lang na de introductie van het christendom in Egypte.

In het heilige der heiligen van deze tempel is een bijzondere getalsexpressie 'verborgen openbaar' bewaard gebleven in 2 rondgaande randen van 'decoratieve elementen': de ene zo hoog mogelijk, de andere zo laag mogelijk op de muur.

(We hebben helaas geen bruikbare foto's.)

- In de bovenrand zien we ronde schijfjes, die elk naar het plafond toe overgaan in 'iets langwerpigs'. Tegenover de ingang wordt deze rij in het midden onderbroken door 2 cartouches met betrekking tot koning Ptolemaeus III (Euergetes I).
- In de onderrand zien we reliëfs v/d androgyne Nijlgod Hapi, met de borsten van een voedster, god van de vruchtbaarheid.

De jaarlijkse overstroming v/d Nijl heette 'de komst van Hapi'. Er zijn 2 voorstellingen. De ene betreft de god van de noordelijke rivier, *Neder-Egypte*, met een hoofdtooi van lotus

Afb.7

bloemen en staande voor een zuil met lotusbloemen. De andere betreft de god van de zuidelijke rivier, Opper-Egypte, met de hoofdtooi van papyrus staande voor een bundel papyrus. Op de muur zien we ze om en om. Het zijn fijne, door strijklicht geaccentueerde bas-reliëfs. Deze rand is onderbroken tegenover de ingang door 2 voorstellingen van Farao, tegenover elkaar. Waarschijnlijk Farao in zijn hoedanigheid van koning van Opper- en Neder-Egypte, als zodanig 'de Twee Landen' in zich verenigend. Beide brengen offers.

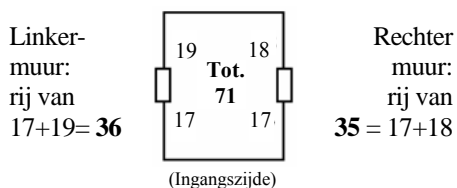
Wat betreft het totaal aantal voorstellingen, vinden we aan beide zijden van de ruimte 17 reliëfs van Hapi en dus ook 17 van de bijbehorende papyrusbundels resp. zuilen met lotusbloemen. Rondgaande tellen we dan $2 + 2 \times 2 \times 17 = 70$ 'decoratieve elementen' in de onderstrook. Dat wil zeggen dat DE TOEGANG zelf hier naar voren komt als een opening voor 71! De gewone sterveling kwam hier nooit. Alleen Farao, de Hogepriester, misschien een ander doch in elk geval slechts Ingewijden. In de opening stond men op een bijzondere plaats. Een plaats met een aanwijzing op

het hoogste
dat op aarde in een mens gestalte kan krijgen:

$$1 + 17 + 17 + 1 + 17 + 17 + 1 = 71$$

het Goddelijk Kind.

Letten we op de aantallen decoratieve elementen i/d bovenrand, hoog in dit Heilige der Heiligen. Zie afb. 8. Aan weerszijden van een soort luchtopening - schematisch weergegeven - vinden we hier een intussen welbekende verdeling op de muren.

Afb.8 (63) (Ingangszijde)
'Schematisch bovenaanzicht'

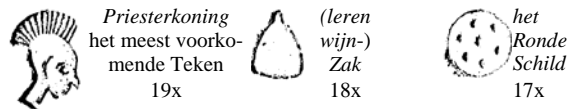
De schijf van Phaistos

Even terug naar de 17e eeuw v.C. in Kreta. In die tijd bestond een wederzijdse betrekking met Egypte. Aan het begin v/d 20e eeuw werd de Schijf van Phaistos gevonden, diameter ca. 15 cm, gebakken klei. Aan beide zijden een spiraal. Tussenschotjes verdelen die in een aantal 'huizen'. Elk huis telt 2-7 pictogrammen, beeldtekens; in totaal 242, als 46 verschillende. Ze zijn destijds met een stempel in de verse klei gedrukt, als ware het een voorloper van ons machineschrift.

De gestileerde Afb. 10-a/b op pag.7 geeft een indruk.

Enkele voorbeelden van de opvallende getalstructuur:

- aan beide kanten zijn 17 Huizen zonder contact met de rand;
- aan beide kanten is het 19e Huis het 1e (volledige) Randhuis;
- aan beide kanten vormt het 18e Huis de verbinding. Voorts:

Er zijn ca. 15 verschillende accenten op 17 en 19.

De verdeling in Huizen betekent automatisch een Huisvolgorde, waardoor alle 242 Tekens een Huisnummer krijgen. Verder maken we onderscheid tussen Interne Tekens en Tekens die het eerste of het laatste Teken van een Huis zijn, de zgn. Openende en Sluitende Tekens. Gezien vanuit het Centrum is de Priesterkoning - het meest frequente Teken - altijd een Sluitende Teken. De Huisnrs. van de 120 Interne Tekens - verspreid over 55 Huizen met meer dan 2 Tekens - hebben een totaal van

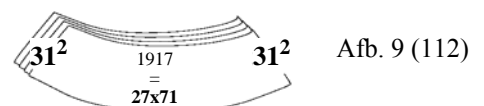
1917, dat is **27 x 71**.

Eén kant v/d Schijf heeft 30, de andere 31 Huizen. De Huisnrs. v/d Openende Tekens geven daardoor een totaal van $961 = 31^2$; de Sluitende Tekens uiteraard idem. Het kwalitatief aspect van

31 verwijst naar *Oplossing, Vernietiging, Ondergang, Dood*.

(Het kwadraat van een getal verwijst naar zijn Werking)

(De Huizen zijn in deze afb. schematisch achter elkaar geplaatst.)

'Het Leven van het Goddelijk Kind, temidden van Ondergangswerking'

Het totaal van de Huisnrs. is 3839, d.i.

11 x 349, de 71e Ondeelbare!

(Dit merkwaardige getal zal ook elders verschijnen.)

De Schijf bracht taalgeleerden in grote moeilijkheden. Een van hen, Chadwick, zegt in '87 dat vóór 1950 de vertalingen nauwelijks au serieus te nemen zijn. In 1992 verscheen een vertaling van de Noor Kjell Aartun, emeritus hoogleraar oud Semitische talen. Volgens hem betreft de Schijf:

*de rituele vereniging van man en vrouw,
een cultische hymne op de vruchtbaarheid,*

waarin afwisselend een vrouw en een man aan het woord zijn. De vertaling van Aartun is met deze aanwijzingen onbedoeld in

treffende overeenstemming met de getalstructuur van de Schijf. De overeenkomst betreft zelfs een belangrijk detail van uitzonderlijke hoedanigheid: verschillende taalgeleerden dachten dat één van de 242 pictogrammen ernstig beschadigd was, zelfs vernietigd. Sommigen hebben dan geprobeerd uit te vinden wat er oorspronkelijk stond. *Op grond v/d getalstructuur betreft die 'Plaats van Vernietiging' waarschijnlijk een uniek Teken, d.w.z. één die nergens anders op de Schijf voorkomt.* Welnu, Aartun bevestigt dit; volgens hem is dit Teken door zijn collega's niet in zijn ware hoedanigheid herkend, nl. als het elders bekende *Teken van de Rotsspleet*. De overeenkomst met de getalstructuur gaat echter nog verder. In de vertaling van Aartun, die wijst op de cultische vereniging van man en vrouw, heeft dit Teken te maken met de doorbreking van het hymen, de ontmaagding. Van buiten af geteld heeft dit Teken positie **31**. De Huisnr. van deze 31 Tekens tezamen geven 2×71 . Van het Centrum uit geteld heeft dit *Teken v/d Rotsspleet* positie $93 = 3 \times 31$. Zie p.6 - boven afb. 9 - voor het kwalitatief aspect van 31.

Zo zien we voor de 2e maal in de Schijf van Phaistos dat 71 verschijnt in relatie met 31.

Man met een haas in zijn hand, staande tegenover een jongmens.
(Attische schaal uit de 6e eeuw v.C.) Afb.11(11)

Een voorbeeld uit de Attische kunst

In 1984 stond in 'Jonas' - een tijdschrift - een artikel over *'De symboliek van haas en anjer'*.

Afb.11 betreft een werkstuk v/d pottenbakker Amasis (555-525), een Egyptenaar die zich in Athene had gevestigd. De meander is verdeeld in een aantal velden met spiraalmotieven. De verdeling ontstaat door zwarte blokjes, elk m/e klein kruisje i/h midden (niet goed zichtbaar in afb.11). De spiralen verschijnen afwisselend als links- en rechtsdraaiend. Zo vormen ze paren. We tellen:

17 velden met 1 spiralenpaar, 18 velden totaal waarin 19 spiralenparen.

(In het bovenste veld zijn 2 paren.)

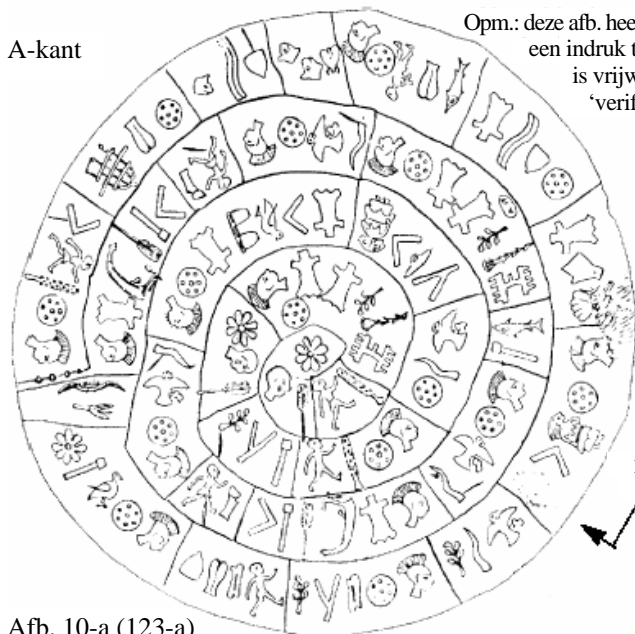
- "Het is de ontmoeting van een oudere man met een jongeling; de man draagt een verzorgd baardje en houdt de haas nog terug. Ten tijde dat deze kunstwerken ontstonden, was in Athene knapenliefde in zwang. Men mag deze gewoonte niet eenzijdig beoordelen en vooral niet veroordelen. De Atheense knapenliefde werd toen, door Plato bijvoorbeeld, ook verstaan als de liefde van een wijs man voor de ontluikende ziel van een jongmens dat dorst naar kennis en inzicht, anderzijds als verering van de jongeling voor rijpe wijsheid."

- "Het Hazensymbool blijkt meer dan 30 eeuwen en zonder dat zijn betekenis veel veranderde, op de meest verspreide plaatsen

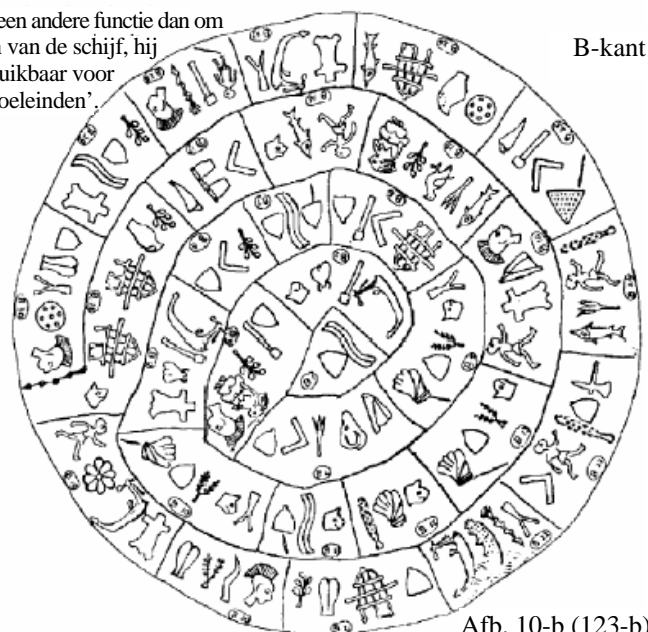
A-kant

Opm.: deze afb. heeft hier geen andere functie dan om een indruk te geven van de schijf, hij is vrijwel onbruikbaar voor 'verificatie doeleinden'.

B-kant

Afb. 10-a (123-a)

Afb. 10-b (123-b)

te hebben geleefd - China, Japan, India, Mexico, Egypte, Griekenland, Afrika enz. - en nog steeds niet te zijn gestorven.

'Lepus', de Haas, werd het symbool voor de werkzaamheid van het 'Ik', het hogere Zelf van de mens, dat niet zelfzuchtig is, niemand schaaft, zich voor zijn broeder inzet en op aarde geen tehuis heeft. De haas heeft geen hol. Zoals het lagere ik met de aanschouwelijke wereld is verbonden, zo is het hogere Ik met de geestelijke wereld in verbinding. Onder al de wezensdelen van de mens werkt juist het Ik in de knagende zelfkennis."

- "De haas was als symbooldier voor Eros (in hogere zin de liefde voor de geest) de oude Grieken wel bekend. In Plato's Symposium is Eros het verlangen der ziel naar een binding met de schoonheid. Dit verlangen is tweevoudig en komt tot bewustzijn door Aphrodite. De zinnelijke of aardse bekering wordt ingegeven door Aphrodite Pandemos, die onder de deernen vertoeft; de andere mogelijkheid voor Eros wordt ingegeven door Aphrodite Oerania en gaat uit naar de hemelse schoonheid."

- "Geestwerkzaamheid, waarvan de Haas het symbool is, draagt het stempel van het eeuwig vruchtbare. Zowel vrouwelijk ontvangend als mannelijk scheppend; in de mens openbaart zich de geest in offerende liefde en de werking v/h hogere Zelf."

Zo ontmoeten we in de toelichtingen op de in 'Jonas' afgebeelde Attische schaal - m.b.t. de man, het jongmens en de haas - in zekere zin het kwalitatieve aspect van de getallen die we aantreffen in de meander, van 17, 18 en 19.

Het labyrint van Orléansville

Het oudst bekende kerklabyrint - 324 n.C. - bevond zich destijds in de vloer van een kleine christelijke basiliek, *de Reparatus basilica*, in Orléansville. (Algerije) Als Romeins labyrint type heeft het de vorm v/e vierkant. Het is onderverdeeld in 4 kleine, vierkanten rondom een 5e in het centrum. Dit laatste is in feite een letterveld van $13 \times 13 = 169$ letters. Alleen de letters van **SANCTA ECLESIA**.¹

Het labyrint is thans i/d kathedraal van Algiers, waarschijnlijk in een gecorrumpeerde vorm, want we kregen twee aanwijzingen dat de oorspronkelijke vorm anders geweest moet zijn dan we zien in Algiers. We noemen ze:

*de esoterische en de exoterische versie.*²

Algemene opm.: *labyrinten zijn onlosmakelijk verbonden met begrippen als initiatie, dood, onderwereld en wedergeboorte.*

Van binnen is het als het ware geheel gevuld met zogenaamde omwegen. Als de mens volhoudt bereikt hij 'het Midden', ontmoet daar zich zelf, een Goddelijk Principe of wat ook de uitdrukingsvorm van dit 'Midden' moge zijn.

¹ De spelling van eclesia is niet fout: bisschop Paulinus van Nola, in die tijd een beroemd dichter van hymnen, schreef blijkens onze informatie dit woord eveneens met één c!

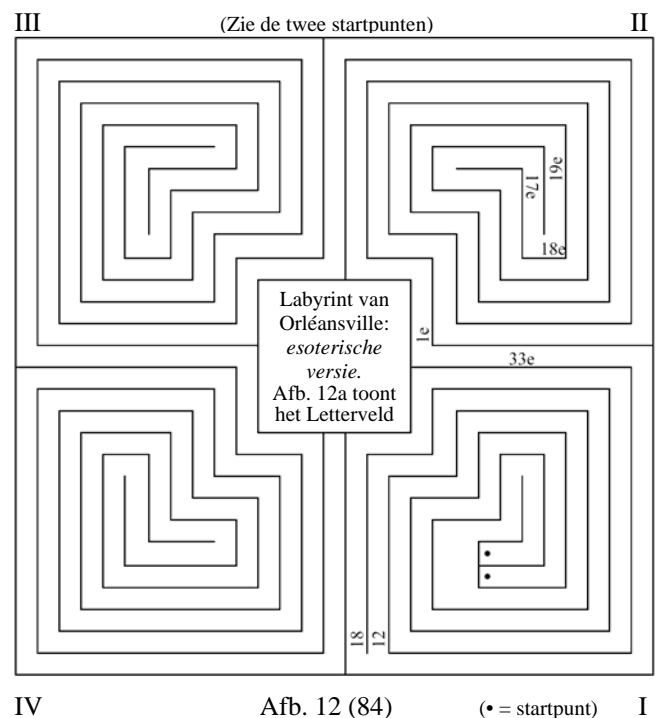
² De basispublicatie kennen we niet. We troffen deze esoterische en naar onze mening oorspronkelijke versie aan zonder bronvermelding.

Het is een Wendingspunt van dood naar wedergeboorte. Dat ligt al aangeduid in de pendelbeweging naar dit Centrum: tegen de zon in betreft de Dood, mét zon correspondeert met Leven.

Voorts is het niet zonder betekenis dat de oudste labyrinten gevonden zijn in de buurt v/e graf of in samenhang met vroegere mijnbouw. Daar begint voor de betrokkene de gevaarlijke weg in de schoot v/d aarde. Daedalus, de grote bouwmeester van labyrinten, zou er ook een hebben aangebracht op het portaal van de grote Apollotempel in Cumae. Daar vormde de opening van een reusachtige grot de ingang tot de Hades, als een geslachtsopening van Moeder Aarde.

Een Etruskische kan - 620 v.C. - geeft bij de afbeelding van een labyrint 2 copulerende paren te zien. Ook bij Theseus en Ariadne is de voltrekking van *de 'Hieros Gamos', het Heilig Huwelijk* verondersteld, als aanduiding van *de levenwekkende vereniging van (Vader) Hemel en (Moeder) Aarde*.

Afb. 12 & 12a tonen details v/d esoterische versie. Het 1e vierkant toont een route van 12 lineaire trajecten naast een van 18; beide lopen uit in een laatste gedeelte van 3 trajecten. In totaal 33.

De verdeling in 12+18+3 geeft een onmiskenbare relatie met de biografie van Jezus. *De Weg* gaat verder in het 2e vierkant dat eveneens 33 trajecten telt.

De 1e 17 daarvan brengen ons steeds meer naar binnen, het 18e traject betreft de Wending en het 19e is het eerste dat weer buitenwaarts gericht is. M.a.w.: de getallen **17, 18** en **19** ontmoeten we in relatie met een Wendingspunt. Het 3e en 4e vierkant geven een overeenkomstig beeld. Het laatste brengt ons voor het letterveld, . . . *het Midden* . . . Merkwaardigerwijs ontdekken we in het geheel van 169 letters schijnbaar 2 fouten. (Afb.12-a). De ene vinden we op positie **71**, mits we met het tellen linksboven

beginnen, in horizontale richting. De tweede vinden we op positie 142 = **2x71**, mits we met het tellen rechtsboven beginnen, in verticale richting. Het heeft een bijzonder gevolg:

Het aantal mogelijkheden om de woorden SANCTA en ECLESIA afzonderlijk te lezen zou in totaal 380 - d.i. **2x10x19** - geweest zijn doch het zijn er 340 geworden, dus **2x10x17** als gevolg van de zogenaamde 'fouten' op de posities **1x71** resp. **2x71** van het letterveld.
(Een 'check' zal enige tijd

Er is geen twijfel aan: de sfeer van het SANCTA ECLESIA is een expressie-mogelijkheid van 71, 17 en 19. Voor wie Maria kan zien als de Zielehoedanigheid v/d daartoe gerijpte mens (Vgl. Luc.1:38 'Zie, de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar Uw Woord')

A	I	S	E	L	C	E	C	L	E	S	I	A
I	S	E	L	C	E	A	E	C	L	E	S	I
S	E	L	C	E	A	T	A	E	C	L	E	S
E	L	C	E	A	T	C	T	A	E	C	L	E
L	C	E	A	T	C	N	C	T	A	E	C	L
C	E	A	T	C	E	A	N	C	T	A	E	C
E	A	T	C	N	A	S	A	N	C	T	A	E
C	E	A	T	C	N	A	N	C	T	A	E	C
L	C	E	A	T	C	N	C	T	A	E	C	L
E	L	C	E	A	T	C	T	A	E	C	L	E
S	E	L	C	E	A	T	A	E	C	L	E	S
I	S	C	L	C	E	A	E	C	L	E	S	I
A	I	S	E	L	C	E	C	L	E	S	I	A

Afb. 12a

krijgen 17 en 19 in dit letterveld steeds meer de ware gedaante, terwijl in de sfeer van de levensweg, het eigenlijke labyrint, 17 en 19 nog verbonden zijn aan een Wendingspunt. Het geheel van het labyrint is

een geometrisch aritmetisch wonderwerk.

We beperken ons wat dit betreft tot het volgende: het 31e en 32e traject v/d 4 labyrinten vormen tezamen een groot **vierkant** rond het geheel; het 33e tekent daarin een **kruis** met in het Midden het letterveld van SANCTA ECLESIA. De onmiskenbare getalstructuur van dit bijzondere labyrint van Orléansville creëert in dit vierkant en kruis bepaalde getallenparen. (We vermelden dat in deze samenvatting alleen als feit!) Elk paar geeft tezamen **349, de 71e Ondeelbare**. We kwamen dit getal 20 eeuwen eerder in de Schijf van Phaistos tegen, eveneens in een bijzondere omgeving. In zijn kwalitatief aspect verwijst het naar *een innerlijk proces van verwerking*. Elk v/d 4 kleine labyrinten geeft 23 van die getallenparen. Aan het einde v/d Weg wordt nog 1 extra paar gevormd door de bijzondere hoedanigheid v/h Christusvierkant. Totaal $4 \times 23 + 1 = 93 = 3 \times 31$.

Het verwijst naar de Ondergang, en brengt ons voor de SANCTA ECLESIA.

De verwijzing in het kwalitatief aspect van 31 gaat blijkbaar ook hier vooraf aan die van 71.

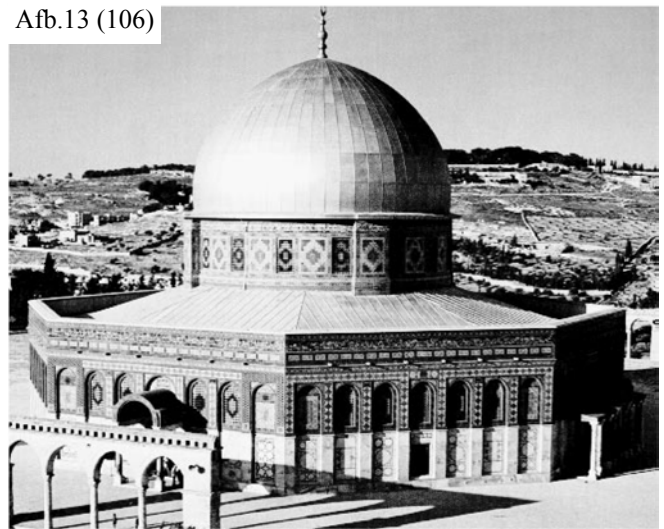
De getallen 17, 19 en 71 zagen we lang voor onze jaartelling op bijzondere plaatsen. In het labyrint van Orléansville zien we ze opnieuw, naadloos aansluitend op aanduidingen i/d christelijke sfeer. Dat kan alleen betekenen dat in esoterische zin geen sprake is v/e onderbreking in wat tot de essentie behoort v/h menselijk wezen i/d voorchristelijke en de christelijke sfeer. Het is 'alleen' een zaak van verdergaande voortgang in het MENSZIJN.

Het Tempelplein van Jeruzalem met de 'Rotskoepel'

Een plaats met zeer grote spanningen. Abraham toonde daar de 'bereidheid' tot het offer van Isaïc. In die tijd v/h 2e millennium v.C. was het offer van het 1e kind (zoon?) bij de Kanaänitische naburen van Abraham een gebruikelijke ceremonie. Genesis echter, dus de schriftelijke vastlegging, is v/d 8e-5e eeuw v.C. De 'ingreep van Hogerhand' - de Engel die Abrahams hand tegenhoudt - zou later leiden tot een protest tegen het brengen van mensenoffers. Maar dit verhaal heeft nog een ander aspect, nl.:

de bereidheid tot het brengen van het Hoogste Offer,
d.w.z. van het 'Ik'. (Dat is uw zoon, het enig kind dat u zo lief hebt, de drager van alles wat de toekomst zal brengen - niet te identificeren met 'het Zelf'.) En juist dit aspect *bereidt de Weg voor het 'gans andere'.*

Afb.13 (106)

De moslims geven een andere mening. Het zou niet Isaïc geweest zijn maar Ismael, Abrahams oudste zoon bij de Egyptische slavin Hagar en bovendien niet in Jeruzalem maar ergens in de buurt van Mekka. Voor de wereld van de islam is de Rotskoepel verbonden met wat wordt vermeld in het 1e vers van de 17e Sûra van de Koran, *'de Nachtreize'*.

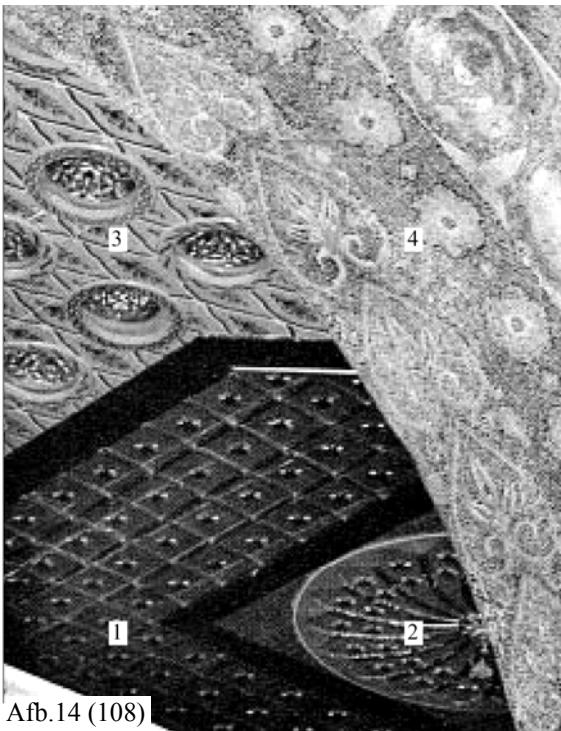
- "De overlevering vertelt dat voor deze reis - van Mekka naar Jeruzalem - Boraq bij Mohammed werd gebracht, een fabeldier dat eerder ook Profeten had gedragen en dat bij iedere stap zijn hoof plaatst zover als zijn blik reikt. Die nacht werd het lichaam van Mohammed niet vermist: God liet alleen zijn geest *de Nachtreis* maken. M.a.w., het gaat om *ervaringen op bovenzinnelijk gebied*. De Aartsengel Gabriël begeleidde hem; onderweg zag hij de wonderen tussen hemel en aarde. In Jeruzalem trof hij Abraham, Moses en Jezus temidden van de andere profeten. *Ze gingen in gebed op de plaats waar nu de Rotskoepel staat*. Er werd hem een ladder gebracht van Licht, dezelfde waarop de stervenden hun ogen richten als het einde nadert. In het Paradijs kreeg hij de Opdracht voor de 5 dagelijkse gebeden in de islam. De Rotskoepel op het Tempelplein komt in 691 gereed; in 636 was daar al het begin van de huidige Al-Aksa moskee.

Verdere bijzonderheden van de Rotskoepel
(Zie afb. 13, 14 en 15, resp. op pag. 9, 10 en 11)

De Koepel heeft een diameter van ruim 20 meter. In het stadsbeeld van Jeruzalem trekt hij al van grote afstand aandacht als de gouden koepel. (Geanodiseerd aluminium, in 1952 bleek het voordien gebruikte lood te zwaar.) Rondom de rots rust de Koepel op 4 pijlers en 12 kolommen, zie afb.15. Dit vormt het centrum van een 8-hoekig gebouw, waarvan elke zijde aan de buitenkant 7 bogen telt, zie afb.13. Een 2e ring van pijlers en kolommen verdeelt de ruimte om de rots in 2 ommegangen. Hier vonden processies plaats zoals rondom de Ka'aba te Mekka. Het is het oudste van de bewaard gebleven islamitische bouwwerken; het is gebouwd onder het bewind van Kalief 'Abd al-Malik Ibn Marawan. (685-705)

Mekka viel destijds onder het (rivaliserend) kalifaat van Abdallah Ibn Zubayr. 'Abd al-Malik besloot in Jeruzalem een nieuw pelgrimsoord te stichten om de stroom pelgrims in de richting van Abdallah wat te temperen. Hij bouwde toen de Rotskoepel. Hij wist zich daartoe gerechtigd door een uitspraak van de Profeet (bron?), dat Mekka, Medina en Jeruzalem wat betreft de bedevaart van de gelovigen, gelijke rechten hadden.

Het bouwwerk onderging in de loop der tijd diverse restauraties en wijzigingen. Het houten plafond van de binnenste ommegang vraagt in het bijzonder onze aandacht wegens de daarin aanwezige getalstructuur. Het werd tegen het eind van de 15e eeuw gerestaureerd, dus tijdens de Turkse overheersing. (1517-1917) Het plafond is verdeeld in 8 segmenten, overeenkomstig de octagonale vorm van het gebouw.

Afb.14 (108)

1: Rozetveld	4: Een van de bogen
2: Rozet (kromstralig)	tussen de binnenste en
3: 'Koepeltjes'	de buitenste ommegang.

In elk segment zien we een aantal 'kleine koepeltjes'; het zijn geornamenteerde instulpingen met een diameter van ca. 25 cm. Afb. 14 laat een vijftal zien.

De 'koepeltjes' zijn in rijen gerangschikt - 3 tot 14 per rij - als raaklijnen aan denkbeeldige cirkels rond de rots. In elk van de 8 segmenten omsluiten ze een centraal veld met een soort grote rozet. Elk van de 4 pijlers onderbreekt 1 of 2 van deze rijen. Afb. 15 toont de ordening van de 'koepeltjes' in een schema, het is een denkbeeldig bovenaanzicht van het hele plafond.¹ Het kruis van de 4 ingangen is dat van de 4 windrichtingen. De zuidelijke ligt in de gebedsrichting: *Bab Al Qibla*. De noordelijke heet *Bab Al Jannah*: 'Deur van het Paradijs'. Verder de 'Deur van het Westen' en de 'Deur van David'. (Het Oosten)

Beperkt tot het kruis van de 4 windrichtingen vinden we **323 = 17x19** 'koepeltjes', als verwijzing naar *de Goddelijke Liefde, de Geborgenheid*.

Dit zijn de enige 4 segmenten met een *18-stralige rozet: Balanspunt van 17 en 19*. Als *2x9* tevens uitdrukking van *het Leven (9) in de Paren van Tegenstellingen (2)*, waarop dit alles mede betrekking heeft.

In totaal zijn er **568 = 8x71** 'koepeltjes', een verwijzing naar *het Goddelijk Kind (71)*.

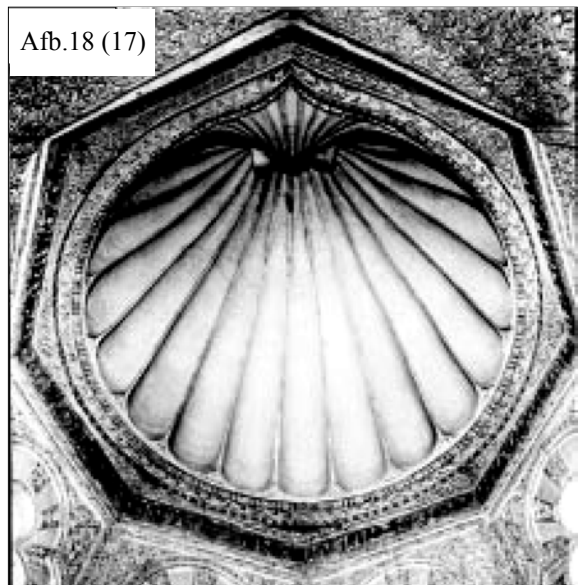
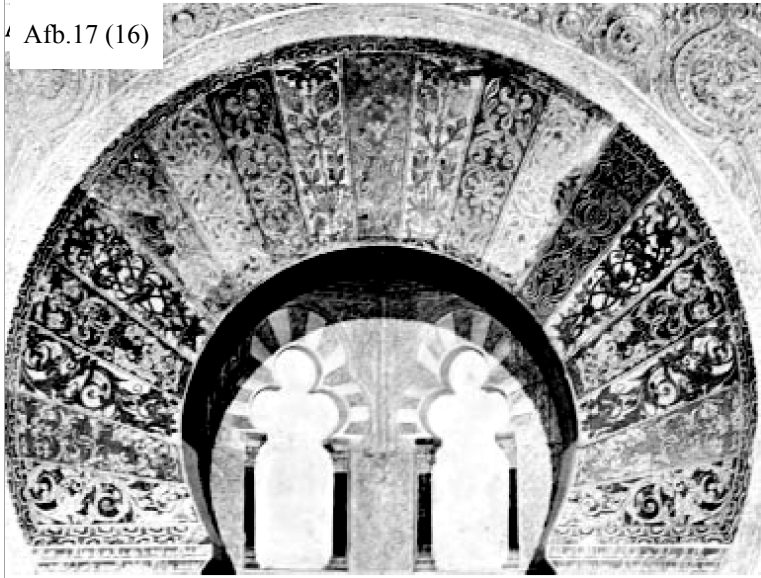
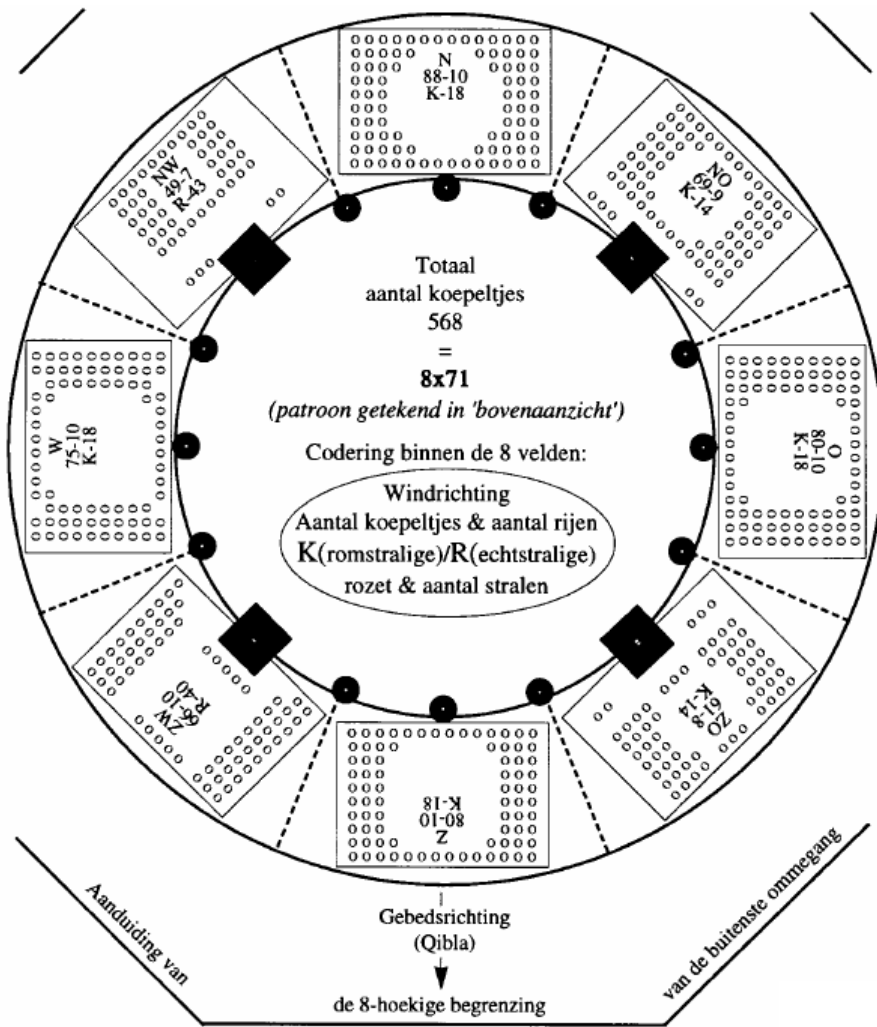
We merkten al op dat de koepeltjes in rijen gerangschikt zijn als raaklijnen aan denkbeeldige cirkels rond de rots. Een aantal van die raaklijnen snijden de rozetvelden. En precies op dié lijnen vinden we . . . **349** 'koepeltjes'. . . Deze **71e Ondeelbare** kwamen we ook tegen op p. 6 bij *de Schijf van Phaistos* en op p. 9 in *het Labyrint van Orléansville*. Het is de aanduiding van *een innerlijk proces van realisatie*.

Het kan niet missen, een esoterische stroming in de islam moet de hand gehad hebben in het ontwerp van dit plafond.

We gaan vervolgens - aan het eind van de 10e eeuw - naar Cordoba in Spanje, waar van de 7e tot de 14e eeuw een schitterende islamitische beschaving bestond. In deze periode ontdekten de joden dat de Halve Maan destijds veel verdraagzamer tegenover de Synagoge stond dan het Kruis dat had gedaan" (Stewart)

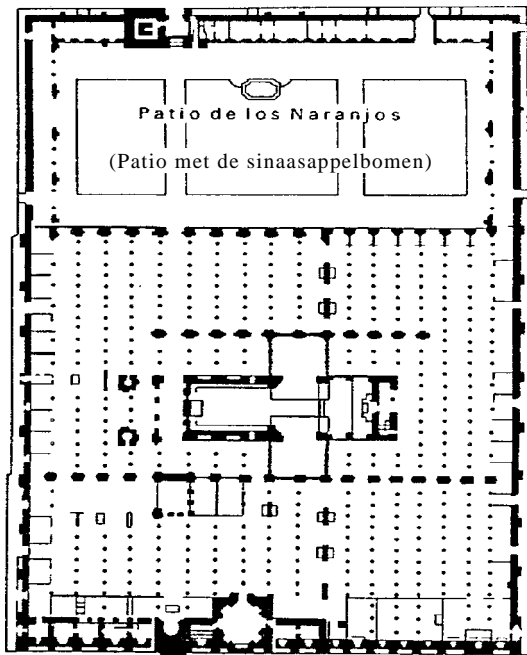
¹ Binnen de Rotskoepel mogen toeristen geen foto's maken; deze hadden ons nog wat meer relevante informatie kunnen geven.

Afb. 15(109)

Moskee in Cordoba (Spanje)

Twee van de **19** zuilengangen, de buitenste, lopen door en omsluiten de hof, zodat **17** van de 19 uitsluitend in de moskee zijn, zie afb. 16. De uiteindelijke afmeting van de moskee en daarmee het aantal zuilengangen, ontstond na enige uitbreidingen aan het eind van de 10e eeuw. (De kathedraal in het midden dateert uit de 14e eeuw.) Tijdens het gebed richten de

↑ Plaats van de mihrab

Afb. 16(15)

gelovigen zich naar de gebedsruimte, de *mihrab*. Binnen de moskee heeft die in zekere zin de functie van Mekka. De toegang tot de mihrab in Cordoba heeft een boog met **19** segmenten; afb. 17 op p.11. Op de achtergrond, d.w.z. binnenin, zijn nog 2 van de 6 bogen met **17** segmenten zichtbaar. Dat zijn géén doorgangen. Het schelpvormige plafond is vervaardigd uit één stuk marmer. Afb. 18 toont de **17** 'segmenten' in deze schelp, de ingang ligt juist onder het 'scharnier'. De mihrab dateert uit de 10e eeuw. Het is nauwelijks te zien in afb.18 maar *de 7 van de 6+1 wanden met bogen, gaan over in de 8 van de octagonale omlijsting van het plafond.*

(De overgang van **7** naar **8** is in deze 'omgeving' zeer merkwaardig. We herinneren aan de 7 bogen in de muren van de 8-hoekige Rotskoepel. En in het Egyptische Dodenboek is een afbeelding van Osiris op een troon - hier niet weergegeven - met 7 uraeus-slangen onder hem en 8 boven. In de 8-hoekige doopvonten die we thans nog kennen klinkt hetzelfde door, doch op andere wijze. Het houdt naar we vermoeden allemaal verband met een proces van bewustwording, aanvankelijk ongeacht de mate waarin zich dit voor betrokkene realiseert. Uiteindelijk is het gerelateerd met wat in de mystiek wordt aangeduid als *het Goddelijk Kind*. In een Joodse traditie heeft de '7e dag', te maken met de wereld die we kennen, maar de '8e dag' is 'gans anders'.)

De 19e Sûra (Hoofdstuk) van de Koran, draagt als titel 'Marjam', dat is 'Maria'. En direct nadat is vermeld dat Marjam haar huisverwanten ontweek naar een oostelijke plaats, lezen we in het **17e** vers dat een Goddelijk Wezen tot haar gezonden werd die zij waarnam in de gedaante van een mens. En in het **19e** vers zegt dit Wezen haar niet bang te zijn want

*'Ik ben slechts de boodschapper van uw Heer,
opdat ik u een reine knaap schenke.'*

(Een vergelijking met de Onbevleete Ontvangenis zoals vermeld in het Nieuwe Testament ligt voor de hand.)

*Het is zéker opvallend dat in een bepaalde omgeving i/d islam
17 evenzeer te maken heeft met iets 'binnen',
iets met betrekking tot ontvangen,
anderzijds 19 met
iets dat van buitenaf binnentreedt.*

17 en 19 in de jaïn-kosmografie

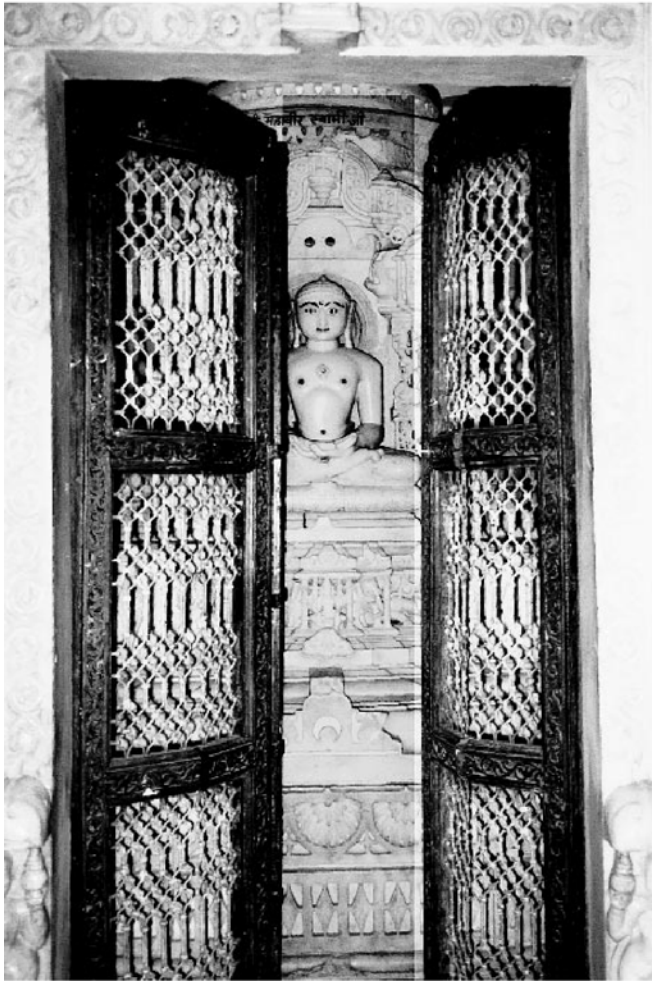
In het hindoeïsme wordt met Brahmâ het Scheppende, met Vishnu het Onderhoudende en met Shiva het Vernietigende vermogen van de godheid aangeduid; ook het vrouwelijk aspect is aanwezig, onder verschillende namen. Anderzijds is sprake van een proces van Baren, Onderhouden (voeden) en Verslinden door de Moedergodin. (Shakti, Kali)

In de tantrische filosofie wordt het hele universum opgebouwd en onderhouden door dualistische krachten, Shakti en Shiva, het vrouwelijk en mannelijk beginsel. Doch de uiteindelijke weergave van de Werkelijkheid is zonder vorm of hoedanigheid . . . :

*'Ten tijde van de uiteindelijke oplossing ben ik
noch mannelijk noch vrouwelijk noch neutraal.'*

Het jaïnisme is evenals het boeddhisme omstreeks de 6e eeuw v.C. uit het hindoeïsme ontstaan. Rondom jaïn-tempels kan men sculpturen aantreffen met een onmiskenbaar erotisch karakter, als zodanig echter niet in het heiligdom zelf. Binnen de 'Vimal Vasahi tempel' op de Mnt. Abu in Rajasthan- ca. 11e eeuw - zien we een colonnade binnen de muren van een rechthoekige ruimte. In de muren zijn nissen - afb.19 - elk met het beeld van een Tirthankar d.w.z. Wegbereider, Profeet. Jaïns zijn van mening dat er in ieder 'Kalpa', in ieder kosmisch tijdperk, 24 Tirthankars zijn. Eén van de lange zijden van de rechthoek telt **19** nissen. De tegenoverliggende zijde heeft er **17**.

*Het heiligdom
in het midden van deze jaïn-tempel,
is als het ware omgeven door 17 en 19, verwijzing naar
het Vrouwelijk en Mannelijk Principe
in de Schepping.*

Afb.19 (19)

Behalve aan de lange zijden vinden we ook nog $2 \times 5 = 10$ nissen aan de kant van de ingang en 11 er tegenover. In totaal $17+19+10+11 = 57 = 3 \times 19$ nissen. Buiten deze ruimte, net voor de ingang, heeft het plafond een grote rozet. De aansluiting van de rozet op de dragende kolommen wordt gevormd door een rand met **151** olifantjes. De olifant is in deze regionen een symbool van geluk, wijsheid en inzicht. Vgl. Ganesha, de olifantkoppige god, uit-de-weg-ruimer van hinderpalen. In deze omgeving komt het kwalitatieve aspect van 151 naar voren:

151: de Verlossing van het dramatische van verlossing, omdat Verlossing in zich houdt de Opheffing van Wel én Wee..

Gelijk een verwijzing naar wat de Paren van Tegenstellingen te boven gaat. We hadden geen gelegenheid om wat meer details te verzamelen, bijv. de vraag hoeveel olifanten 2 poten op de rand hebben en hoeveel maar 1. Het vermoeden dat deze tempel veel meer *getalsexpressies* zou kunnen hebben, is niet alleen gebaseerd op de enkele die we vonden, maar op *het feit dat getallen i/d jain-kosmografie een wezenlijke positie en betekenis hebben*. Er zijn uitvoerige gegevens - lengte, breedte, hoogte - m.b.t. de gewesten van hel, aarde en hemel. De lengte-eenheid is de bovenzinnelijke 'rajju', 'de afstand die een god in een half

jaar aflegt'. Dan toont een eenvoudige berekening aan dat:

de Inhoud van de Schepping is
343 kubieke 'rajju', dat is
 $153 = \text{alle getallen t/m } 17 + 190 = \text{alle getallen t/m } 19$
 In Wijnmalens denominatie - zie p.3 -:
Radiaal 17 + Radiaal 19.

In kwalitatieve zin verwijst 343 - en daarmee de Inhoud - naar hetgeen uitgaat, uitstraalt, van Ontvankelijkheid en Wekking, d.w.z. van het Vrouwelijk en het Mannelijk Principe in de Schepping. (Bovendien geeft 343, als 7^3 , een verwijzing naar hetgeen in Wijsheid (7), in de tijd gezien tot stand komt.)

De vondst van déze 343, danken we aan de Duitse Sanskrietkenner Kirfel. Hij verzamelde een indrukwekkende hoeveelheid gegevens met betrekking tot de jain kosmografie. Opvallend is dat hij zich verplicht voelde om herhaaldelijk te vermelden dat dit alles door de jains gefantaseerd was. Waarschijnlijk trachtte hij zijn wetenschappelijke status veilig te stellen - onbelast (?) door het vermoeden dat het getal nog een ander facet van de Werkelijkheid zou kunnen betreffen.

We verlaten dit India van de 6e eeuw v.C. en van de 11e eeuw n.C. en zijn rond 200 jaar later in de kathedraal van Chartres. De getalstructuur die we hier vonden dienen we te zien tegen de achtergrond van een late en wonderlijke opbloei van esoterisch christendom.

Achtergrond informatie hieromtrent vinden we in de Antroposofie, d.w.z. in een stroom van mededelingen en beeldingen zoals die door Rudolf Steiner (1861-1925) in het eerste deel van de vorige eeuw zijn gegeven. In die sfeer is het werk van in het bijzonder twee schrijvers voor ons de context geweest waarin we de getalstructuur die we in Chartres vonden, hebben kunnen plaatsen:

Richter, Gottfried

Chartres. Die herrlichkeit der Kathedrale.-
 Verlag Urachhaus, Stuttgart; 1982.

Veltman, W.F.

Chartres.-
 Uitgeverij Vrij Geestesleven, Zeist; 1980.

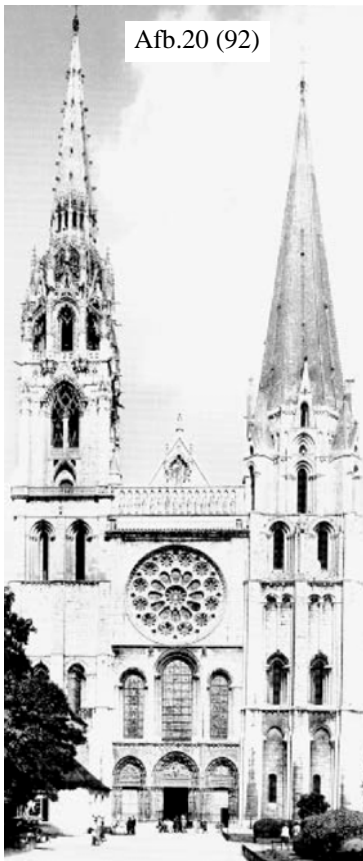
N.B.

Passages tussen " ", voorafgegaan door een •
 betreffen aantekeningen uit een of andere bron.
 Het boek zelf heeft een uitvoerig notenapparaat.
 Over het algemeen is in deze 'korte' inleidende
 samenvatting afgezien van bronvermelding.

De Kathedraal van Chartres (13e eeuw)

• "De gotiek is niet in Chartres geboren - een scherpe overgang is er trouwens niet - maar die kwam daar wel voor het eerst tot volledige uitdrukking, in de eerste gotische kathedraal. Dank zij het werk van een Emile Mâle, in de 19 eeuw, is nu de interpretatie mogelijk van de ontelbare figuren in de middel-eeuwse kerken, vooral in de portalen. Hierdoor kan worden aangetoond dat in Chartres, in elk van de 3 portalen (west, noord, en zuid) een aspect wordt uitgedrukt van een zelfde grote gedachte. Dit overkoepelende idee betreft een element van wijsheid dat verbonden is met een esoterisch christendom en anderzijds verband houdt met het feit dat Chartres is voortgekomen uit een oeroude voorchristelijke mysterieplaats. Verder is bekend dat Augustinus van mening was dat geesten als Plato - die wortelen in de oude mysterietraditie - reeds christen waren.

Het innerlijke streven van alle Mysteriewijsheid is echter geweest om de mens te begrijpen als een scheppend geestelijk wezen.

Afb.20 (92)

De bron waaruit de voor ons naamloze scheppers van deze kathedraal hebben geput, was een weten omtrent de goddelijke oorsprong en het goddelijke doel van de geschapen wereld. De bouw van een godshuis moest daarom de wetten volgen die de Schepper Zelf in de wereldordering heeft gelegd. Hier zijn de portalen meer dan alleen maar ingang. Hun hoedanigheid wekt de indruk dat het binnengaan het karakter heeft van een Mysterieweg te gaan. Het westportaal, of 'Koningsportaal' geeft i/h middelste timpaan een uitbeelding van de Christus. Het linker timpaan betreft de Hemelvaart en het rechter de geboorte. Dat is in de leesrichting het omgekeerde van wat men zou verwachten. Het

betekent dat men buiten staande, de indruk heeft van binnen te lezen. Anders uitgedrukt: *men beleeft zichzelf tegenkomend.* Diverse gestalten geven met hun ordening hetzelfde effect; als ze, buiten staande, van binnenuit gelezen worden. Dan blijkt hoezeer ze op de juiste plaats staan. Dit is *een parallel met oerbelevingen van elke Mysterieweg.*

Aan de westelijke ingang zijn 2 torens: in de middeleeuwen werden die beschouwd als een 'Intelligentie', als een geestelijk wezen van resp. Zon en Maan. De torens werden zelfs

gezien als hun behuizing. Deze en dergelijke relaties komen overeen met een grondtrek van alle oude culturen, vooral de Keltisch-druidische: een heiligdom op aarde was niet alleen een zaak van mensen, doch het werd aangelegd en beleefd als brandpunt van kosmische krachten en constellaties.

Ook hier weer een merkwaardige 'omkering':
 de noordelijke toren → komt overeen met ← de zuidelijke toren
 het noordportaal ←-----→ het zuidportaal

Het noordportaal wordt beheerst door beelden uit het verleden. De representant daarvan is de Maan, die als geestelijke kracht werkt in voortplanting en erfelijkheid. Het is het portaal van het Oude Testament, dat als zodanig het verleden weergeeft als voorbereiding van de komst van Christus. Het is een uitbeelding van het leven zoals dat zich als geschiedenis vanuit 'de schoot v/h verleden' openbaart, van Eva tot Maria. In die zin valt het onder het Mysterie aspect van het Vrouwelijke, de Grote Moeder en betreft de geboorte, de aanvang der Wereld.

De centrale figuur is Anna, de Moeder van Maria.

Het zuidportaal wordt beheerst door beelden van de toekomst. De representant daarvan is de Zon; deze staat in verband met het Christuswezen, doch ook met iets van het individuele Ik. Het is het portaal v/h Nieuwe Testament.

In die zin valt het onder het Mysterie-aspect van het Mannelijke, het Geestwezen, dat uit de zielechoot geboren wordt.

N i e t onder het Mysterie aspect van de dood, zoals men wellicht zou verwachten. Het betreft 'het Laatste Oordeel', de toekomst der Wereld.

De centrale figuur is de Christus.

Gaande v/h noord- naar het zuid-portaal, is als gaande naar een andere wereld. Het ene tekent de weg van de mensheid als de weg van de incarnatie. Het is de weg van de Christus vanaf het oerbegin, door duizenden jaren heen tot aan de geboorte van het Goddelijk Kind. De verdere weg gaat door het kruis - gevormd door de kathedraal zelf - naar het zuidportaal. Dat brengt tot uitdrukking wat dan tot stand gekomen zal zijn.

Binnen de kathedraal is de weg van het westen naar het oosten en weer terug naar de wereld in het westen, de parallel van een Mysterieweg.

De beelden v/d naar binnen oplichtende glas-in-lood ramen komen daarmee overeen. Men treedt binnen via het 'Koninklijk Portaal' en doorgaande naar het oosten ziet men in het venster boven het altaar de Jonkvrouw met het Kind, d.i. de mensenziel waarin de Goddelijke Zoon geboren is. Terugkerende naar de wereld ziet men in het westen de naar binnen oplichtende beelden van het aardeleven van Christus.

Maar wie zich op deze Mysterieweg begeeft, op de Weg van de geboorte v/h eigen hogere wezen, die stoot in de viering, 'in het kruis' op de andere stroom, trekkend van noord naar zuid. M.a.w.:

de mens kan niet de weg van zijn individuele ontwikkeling gaan,
 - de west-oost richting naar het altaar en weer terug -
 zonder zich om de mensheid te bekommeren,
 waarvan de weg zich aftekent in
 de noord-zuid richting van de dwarsbeuken.
*In het kruispunt zijn beide wegen
 onlosmakelijk met elkaar verbonden.*

Chartres heeft een bijzondere relatie tot het Mysterie van de Dood. In tegenstelling tot andere kathedraalen zijn hier geen graven. Ook ontbreekt onder de portaalbeelden de Kruisiging: de dood op Golgotha wordt niet getoond.

Het noordportaal brengt de Geboorte van de Zoon uit de 'Moederschoot van het Worden' tot uitdrukking, het zuidportaal het apocalyptisch aspect van het centrale Mysterie: de metamorfose van de Wereld en zijn relatie met Christus. Maar de gestalte van de Vader blijft verhuld, evenals die van de Dood.

*Het Mysterie van de Dood is
 het Mysterie van de Vadergod, die in het verborgene blijft.*

Ook de kapiteeltjes in het westportaal, met hun talrijke voorstellingen, wijzen in deze richting. Ze vormen een reeks, maar 'de Kruisiging' ontbreekt. In plaats daarvan verschijnt de (eerdere) 'Intocht in Jeruzalem' als ver-hulling én ont-hulling in één." Veltman vermeldt een totaal van 38 kapiteeltjes d.i. 2x19.

De 13e betreft
 de Aankondiging

De 31e betreft
 de Intocht in Jeruzalem

13: het Begin van
 al het Nieuwe

31: het Einde, de Oplossing,
 de Vernietiging, de Dood

Tot zover deze aantekeningen.

Merkwaardig: de plattegrond van de kathedraal, de gestalte waarmee hij zich in het horizontale aardse vlak afdrukt, accentueert in de oppervlakteverdeling - dwarsschip, viering en middenschip - bepaalde getallen. We vinden nl.:

3 traveeën in elk zijschip;
 7 tot de viering in de lijn west-oost en
 4 in het koor. . . . Totaal 17. . . . *Maar de viering zelf,*
 als eenheid, heeft een opp. van 2 traveeën in de lijn
 west-oost, als zodanig geeft het een beeld van 2 in 1.

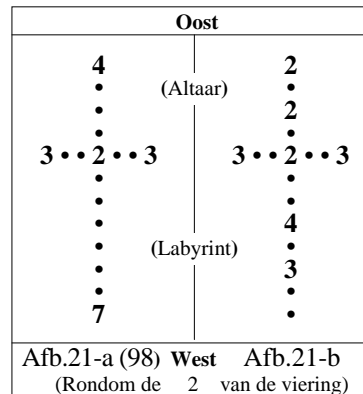
M.a.w., het kruis als geheel wordt gevormd door 18 delen, 17 rond de viering, doch zijn oppervlakte wordt getekend door 19. Zodat, in overeenstemming met de 'beeldexpressies' in het noord- en het zuidportaal, in de kruisvorm van de kathedraal van Chartres de getalsaanduiding besloten ligt van, we herhalen:

de Ontvankelijkheid,
 het Vrouwelijk Principe
 in de Schepping

de Impuls, de Wekking,
 het Mannelijk Principe
 in de Schepping

17 19
 en
 18,

'het Leven in de Paren van Tegenstellingen'

Maar ook het kwalitatief aspect van andere getallen komt tot uitdrukking: Afb. 21-a geeft de positie van de 17 traveeën rondom de 2 van de viering. In de richting noord-zuid, hierboven beschreven als de Weg van de Mensheid, zien we:

3 2 3, d.w.z. 17x19 - zie ook p. 10.
 In zijn kwalitatief aspect een verwijzing naar
de Goddelijke Liefde, de Geborgenheid.

In de lijn west-oost verschijnt het getal 724. Op die manier, tezamen met de 323 i/d lijn noord-zuid, geeft de plattegrond van de kathedraal 349, de 71e Ondeelbare als 724 + 323 = 1047 = 3x 349. In zijn kwalitatief aspect, zoals eerder vermeld op p.9, verwijst het naar een innerlijk proces van realisatie,
Menswording in hoogste zin.

Het labyrint v/d kathedraal - niet te zien in deze samenvatting - verdeelt met zijn middelpunt de 7 westelijke traveeën in 3 en 4. Tezamen met viering en koor zien we dan van west naar oost de getalsaanduiding 3 4 2 4 = 32 x 107 = 32 x (17+19+71). Het getal 107 zagen we eveneens op treffende plaatsen in
 - *de Schijf van Phaistos,*
 - *het Labyrint van Orléansville*
 en nog elders.

Vóór 1520 verdeelde het *hoogaltaar* de 4 oostelijke traveeën in 2 oostelijke en 2 westelijke. Zo lezen we op de lijn west-oost
 3 4 2 2 2 = 2x71x241 enz. enz. Zie afb. 21-b.
 Dit veranderde, resp. werd vertroebeld door de verplaatsing v/h altaar na 1520. We vermelden het slechts. Er kan verband zijn met destijds optredende veranderingen i/h gangbare bewustzijn.

De *Divina Commedia* van Dante. (1265-1321)

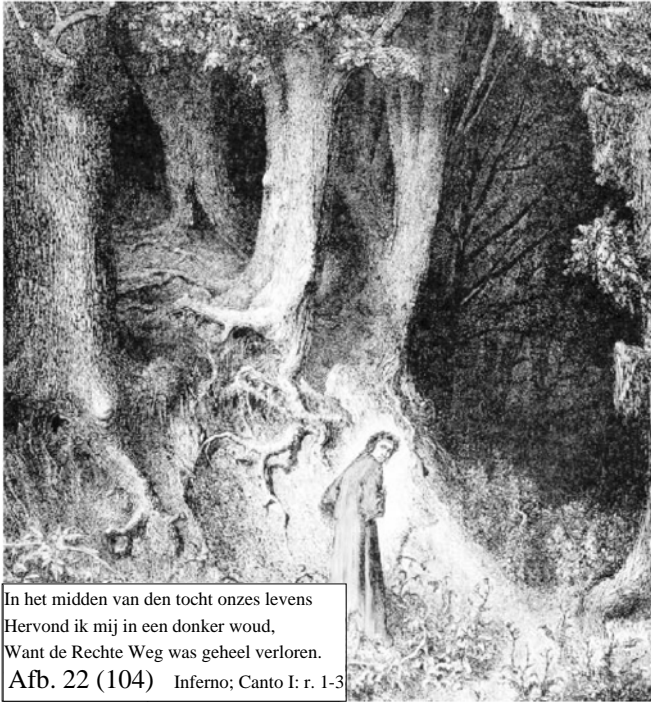
Het is een gedicht van rond 14000 regels; verdeeld in 100 zangen - Canti - elk m/e uiteenlopend aantal 'terzinen'. (Drieregelige verzen) Bovendien heeft elk Canto een afzonderlijke slotregel.

Het hele werk bestaat uit 3 delen:

Inferno (de Hel) 1562 terzinen = 22x71	Purgatorio (het Vagevuur) 1574 terzinen = 22x71 + 12	Paradiso (het Paradijs) 1575 terzinen = 22x71 + 12 + 1.
--	--	---

Het getal 22 is hier te zien als (13+31)/2, d.w.z. de middenpositie tussen 13 en 31, aanduiding van *het Balanspunt van Begin en Einde, hier in relatie met het Goddelijk Kind. (71)*
 als basis in elk van de 3 delen van de *Divina Commedia*.

De toevoeging van 12, resp. $12+1 = 13$, in Purgatorio en Paradiso betreft getallen die ook verschijnen in verband met de Hiërofant (= openbaarder van geheimen) en zijn 12 helpers in de vóórchristelijke Mysteriën en als Christus met de 12 discipelen.

In het midden van den tocht onzes levens
Hervond ik mij in een donker woud,
Want de Rechte Weg was geheel verloren.
Afb. 22 (104) Inferno; Canto I: r. 1-3

*De hoofdpersonen in
de Divina Commedia zijn*

Dante zelf, Virgilius - Dante's Geleider - en Beatrice.

DANTE WAS ZICH V/D GETALSTRUCTUUR IN ZIJN WERK WÉL BEWUST
Purgatorio XXXIII, 139-141: 'Maar omdat vol zijn alle de bladen./Die bestemd
zijn tot dit tweede gedicht./Laat de teugel der kunst mij niet verder gaan.'

In het kort nog een paar treffende voorbeelden:

- De eerste en de laatste keer dat Virgilius het woord Liefde uitspreekt, bepalen een traject van $213 = 3 \times 71$ terzinen, verwijzing naar: *de Manifestatie van het Goddelijk Kind*.
- De 1e van deze 3×71 , i/h hele gedicht de 33×71 e, betreft de aankondiging v/e Wendingspunt i/d hoedanigheid van Liefde.
Purg. XVII, 85-87: 'En hij tot mij: de Liefde tot het goede, tekort schietend /Bij wat zij zijn moet, wordt hier hersteld; /Hier slaat men weer de hand aan de kwaad vertraagde riemen.'
- De laatste in dit merkwaardige traject is de $(17+19) \times 71$ e.
Purg. XXII, 10-12: 'Toen Virgilius begon: Liefde,/Ontstoken door deugd, ontstak steeds wederliefde./Zodra slechts haar vlam zich naar buiten vertoonde.'
- De laatste maal dat Dante Virgilius ziet is in terzine nr. 2907 = $9 \times 17 \times 19$. Het verwijst naar een betrekking tussen Leven (9) en $17 \times 19 = 323$. Virgilius vormt voor Dante als het ware de trait d'union tussen de aardse liefde en de hemelse liefde.
- In alle 3 delen betreft het laatste woord . . . de sterren. Nemen we het laatste Canto van elk deel tezamen dan krijgen we een geheel van $429 = 13 \times 33$ regels, waarin 2×71 terzinen.
- Slechts op één plaats, a/h begin v/e regel, wordt Dante's naam genoemd (door Beatrice): Purg. XXX, 55: 'Dante, omdat Virgilius heengaat.'
DANTE BENADRUKT: Purg. XXX, 63: 'Die uit noodzaak hier wordt vermeld'
Slechts op één plaats - a/h eind van een regel - noemt Beatrice haar eigen naam: Purg. XXX, 73: 'Zie mij goed aan: ja, ik ben, ik ben Beatrice!'

En ziet, de tekst heeft hier,
van DANTE tot BEATRICE **19** regels,
en tussen de 2 met de namen **17**.

In de Italiaanse tekst is het totaal aantal woorden **127**.

Dat houdt een verwijzing in naar
*de inherente Capaciteit van Voortbrengen,
de Schaal voor Inwoning van het Kind.
(De Zieleschoot)*

N.B.:

- Zie p. 3, 1e alinea: dank zij Beatrice - volgens Jung Dante's Anima - kan hij de weg inslaan naar de Unio Mystica.
- We vermelden hier dat 127 ook verborgen ligt in het hierboven genoemde plafond van *de Rotskoepel*, evenals in het letterveld van het *Labyrint van Orléansville*. Evenzeer in het nauwelijks genoemde *Labyrint van Chartres* en in een Attische schaal met betrekking tot de *Demeter Mysteriën*. (Niet in deze samenvatting) En niet te vergeten - zij het ook diep verscholen - in de *Schijf van Phaistos*.

Nog iets meer over

349, de 71e Ondeelbare

Op p. 9, 10 en 15 werd vermeld

dat het iets te maken moet hebben - in zijn kwalitatief aspect - met een *innerlijk proces van verwerkelijking, verband houdende met Menswording*.

Het kan worden gezien als een compositie van

151 + 127 + 71.

We zagen het getal **151** op p. 13, naar aanleiding van een rozet in een jaïn-tempel. Hoewel niet vermeld in deze samenvatting, komt het ook te voorschijn in het plafond van de *Rotskoepel*, in de *Divina Commedia* en in de *Schijf van Phaistos*. Bij het *Labyrint van Orléansville* verschijnt het op een bijzondere plaats in de getalstructuur van het Christusvierkant. Juist daardoor wordt het mogelijk - zoals vermeld op p. 9 - dat voor de 93e maal (3×31) het getal 349 verschijnt, en juist dat brengt ons voor de

SANCTA ECLESIA.

Amsterdam, het Paleis op de Dam

- "In het begin van de 17e eeuw, d.w.z. na de Spaans-katholieke overheersing, ontstaan intensieve contacten tussen Amsterdam en Londen. (Bijv. *Hendrick de Keyser en Constantijn Huygens*) In de dóórwerking hiervan zijn in de bouwkunst van die tijd duidelijk aantoonbare neoplatonische invloeden. Bijvoorbeeld het uit het midden van de 17e eeuw daterende stadhuis van Amsterdam. Er bestaat een gravure met betrekking tot de bouw - zie afb. 23 - en we vinden een voorstelling in steen op één van de muren in de grote Burgerzaal. De kunstenaar is Artus Quellien, destijds vanuit Antwerpen naar Amsterdam gekomen. We zien, gezeten op een (kubieke?) steen, zijn harp bespelend en met een lauwerkrans getooid,
Amphion, de zoon van Zeus, die door zijn harmonische klanken de muren van Thebe wist op te bouwen."

Afb.23 (20)

De harp telt $8+9 = 17$ stemknoppen. Tegen de steigers van de in aanbouw zijnde gevel staat een grote en een kleine ladder. De kleine met 6, de grote met **19** (zichtbare) sporten. Zo komt hier de scheppende activiteit tot uitdrukking in het kwalitatief aspect van **17** en **19**, van Ontvankelijkheid en Wekking.

De Grondsteenspreuk

In het eerste deel v/d vorige eeuw, bracht Rudolf Steiner de antroposofie. In de jaren 20 ontstond toen in Dornach wat sindsdien bekend is als het *Goetheanum*. Tijdens een bijzondere bijeenkomst klonk daar op 25 december 1923 voor het eerst de *Grondsteenspreuk*. Het is een driedelige meditatie over *het wezen van de mens*, uitgesproken in de vorm van 3 tweedelige strofen, die worden gevolgd door een 4e. Deze laatste gaat over de *Zeiten-Wende* en raakt daarmee het gebeuren op *Golgotha*. Het geheel met zijn 91 regels van 1-7 woorden, betreft zo veel dat het een verbazingwekkende compilatie is - evenals het *Goetheanum* zelf. Wie leest wat over dit bouwwerk is geschreven door mensen die er intensief op zijn ingegaan, krijgt de indruk dat hij zich met dat onderwerp op de drempel van een andere wereld bevindt. Het begin v/e nieuwe, doch ook het einde van een oude wereld; een eigenaardige betrekking tot zowel verleden als toekomst

een Wendingspunt.

In deze berichten is het opvallend dat dit Goetheanum en al hetgeen er mee samenhangt, in relatie staat met zowel de

dodecaëder als met de plaats en bestemming van het Menselijk Wezen resp. van de Mensheid in de Kosmos.

De Grondsteenspreuk toont een getalstructuur, waarin op een merkwaardige wijze de getallen 23, 71 en - meer verborgen - ook 17 en 19 oplichten. - Het is echter in deze samenvatting niet goed mogelijk daar verder op in te gaan.

Een geheel andere benadering

Een heel andere benadering geeft de schrijver Erich Zehren. Hij toont met veel archeologisch en cultuurhistorisch feitenmateriaal aan, dat bij uiteenlopende culturen bepaalde getallen een onmiskenbare relatie hebben met *wat aan de hemel is af te lezen*. Het betreft i.h.b. de getallen 17 en 19. Zehren zegt: 'Volgens alles wat tot nu is gevonden, vormden astronomische ontdekkingen de basis voor religieuze opvattingen die met de sterren samenhangen, onverschillig of deze ontdekkingen juist of verkeerd waren, van definitieve of slechts voorbijgaande aard.'

Wat nu de getallen 17 en 19 betreft, we ontmoeten die in verschillende culturen in een groot aantal bewaard gebleven brokstukken en in de overblijfselen van verdwenen culturen.

Ze zijn soms nog in een duidelijke relatie met *de omlooptijden van Maan en Venus:*

- 17 dagen (ca.) verlopen tussen de ochtend dat de oude afnemende maan niet meer gezien wordt en Volle Maan
- 19 maanden (hele) zijn begrepen in de synodische omlooptijd van Venus (583,9214 dagen).

In de oudheid was Venus (als avondster) een godin van de liefde en het moederschap, als morgenster een god van de oorlog en van het staatsleven. De relatie van de Maan met vruchtbaarheidsfenomenen wordt zelfs in onze tijd nog 'waargenomen'.

Er is echter iets merkwaardigs, iets waar Zehren met zijn uiterlijke beschouwingen geheel aan voorbij gaat. Dat is het feit dat getallen die volgens hem *'van de hemel zijn afgelezen'* ook op andere wijze in de ruimte naar voren komen en wel in relatie met *de 5 regelmatige lichamen, de Platonische Lichamen*.

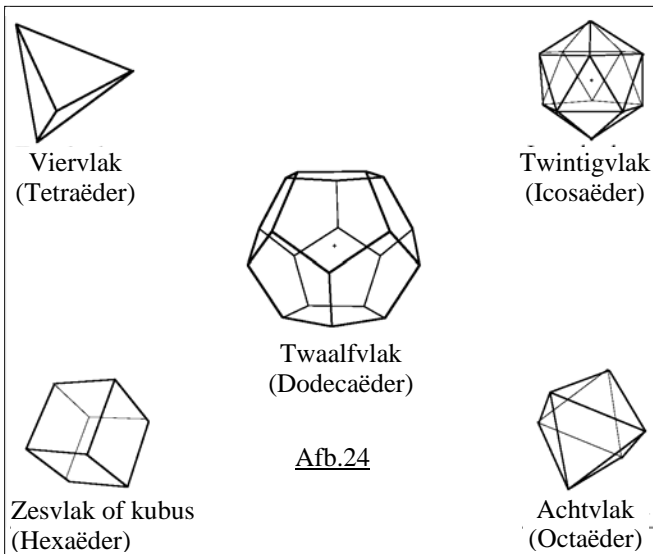
(Afb.24)

Volgens Plato werd de dodecaëder door God gebruikt voor het Heelal,

Dit lichaam blijkt - 'verborgen openbaar' - een ontzaglijke *expressiemogelijkheid* te zijn voor o.a. de getallen 23, 17 en 19, 42, 61, 31 en 71, 127, 323.

De meeste van hen zagen we al in andere omgevingen. Hun aanwezigheid i/d ruimtelijke hoedanigheid v/d dodecaëder is strikt bewijsbaar. Het betekent dat wat naar voren is gekomen m.b.t. het kwalitatief aspect van getallen, tevens zijn aansluiting vindt i/d driedimensionale ruimte, in de wereld van ons aardse leven.

G.Unger noemde destijds de 5 Platonische Lichamen zo treffend het *'offenbare Geheimnis des Raumes'*. Maar Wiens Vingerafdruk staat dáár op? Niet die van een priester of een ander mens!

Merkwaardig:

Uitgaande vanuit de basis van onze aardse belichaming (p.2) *werden we bij de hand genomen 'met ongrijpbare getallen' door meer dan 45 eeuwen in tijd, en naar de Ruimte gebracht waarin die belichaming 'zich doet kennen'.*

Dat brengt ons op een aantekening. Rudolf Steiner d.d. 20-11-1918:

- "Voor de oude rabbijnen was 'Ruimte' nog één van de namen Gods; aan Monotheïsme en de Drievuldigheid liggen de oude belevingen van Tijd en Ruimte ten grondslag."

-0-

Een terugblik

De te berde gebrachte voorbeelden beslaan een periode van rond 45 eeuwen. Met het kwalitatieve aspect van de betreffende getallen komt iets tot uitdrukking - gaandeweg en op tal van plaatsen - iets dat blijkbaar aanwezig is geweest in al die eeuwen

als een verborgen rode draad, aanduiding van het centrale thema voor de mens.

Op alle niveaus van beleving treffen we daarbij aan:

*Ontvankelijkheid o o Wekking
o
Voortbrenging*

in aardse én spirituele zin.

En wáár dat aan de orde gesteld wordt, daar verschijnt het, verhuld in het kleed van de tijd - weerspiegeling van het dán gangbare bewustzijn - als verhulling van wat van alle tijden is:

de vervulling van de liefde in esoterische zin, de Wekking van het Hoger Zelf, het Goddelijk Kind.

Voor zover bekend is in de betreffende culturen in woord noch geschrift ruchtbaarheid gegeven aan deze relaties met het kwalitatieve aspect van het getal. Het betrof blijkbaar iets dat slechts in een kleine kring van ingewijden bekend was en waarover 'het stilzwijgen werd bewaard'.

Het was Mysteriegeheim en daarmee *toekomstgeheimenis.*

-0-

**HOE MERKWAARDIG DAT
DIT IN OPENBAARHEID KOMT
IN DEZE TIJD.**